

Program 2020 – 2021

Foreningen Norden i Thy og på
Mors.

24. september 2020 kl. 19.00-21.30

Rejseforedrag fra Færøerne ved Anna og Svend Hamborg, Hundborg

Kultursalen, Kulturrummet, Tingstrupvej 17, Thisted

De fortæller selv om foredraget: Vi har besøgt Færøerne to gange. Første gang var i 1974, hvor vi boede privat og underviste i folkedans rundt om i bygderne. I 2010 vendte vi tilbage og boede denne gang på Tinganes i det gamle Tórshavn, hvorfra vi hver dag kørte rundt og besøgte i alt syv af øerne.

Tórshavn har meget kultur at byde på, og uden for byen er der en fantastisk spændende og smuk natur. Specielt Mykines gjorde et stor indtryk på os med de mange fuglekolonier - og fortællingen om Barbaras mand i romanen af Jørgen-Frantz Jacobsen.

Vi viser billeder fra de syv øer, vi har besøgt, og fortæller om natur, kultur, levevilkår og fugleoplevelser.

Mandag 5. oktober (Kirkecentrets Højskoledage)

Villy Dall: ”Reformationen og hekseforfølgelser i Danmark-Norge med udikig til Sverige og De Britiske Øer – sat ind i en fælleseuropæisk sammenhæng”

Thisted Kirkecenter, Vestergade 10, kl. 10.30

Pris: 75 kr. – medbring selv madpakke

Første halvdel af 1600-tallet var den mest intense periode for hekseforfølgelser eller trolddomsforfølgelser i Europa. Forskerne har identificeret omkring 100.000 retssager i Europa, hvoraf omkring halvdelen resulterede i straf - i de langt de fleste tilfælde dødsstraf og for det meste ved brænding. 25 pct. af de dømte var mænd - og altså 75 pct. kvinder. Der var hekseprocesser i såvel protestantiske som katolske lande - og i begge tilfælde var hekseprocesserne led i reformationer eller modreformationer. I Danmark fandt den første heksebrænding sted 1540 - fire år efter den officielle reformation, der dog var startet en del år tidligere. Reformationen 1536 markerede også en fra dansk side ønsket, men i realiteten aldrig gennemført sammensmeltning af Danmark og Norge - og ikke mindst længst væk fra København, d.v.s. i Finnmark, tog Reformationen meget lang tid at gennemføre. I Danmark henrettede man omkring 1000 hekse og i Norge godt 300.

Journalist Villy Dall, Hurup, studerer historie ved UiT Norges Arktiske Universitet i Tromsø og har her bestået flere kurser i Reformationen og trolddomsforfølgelserne.

Mandag 2. november 2020 (Kirkecentrets Højskoledage)

Marianne Gade: "Island – drøm og virkelighed, nutid og fortid"

Thisted Kirkecenter, Vestergade 10, kl. 10.30

Pris: 75 kr. – medbring selv madpakke

Islændinge lever som realistiske fantastere i et land, hvor virkelighed og drøm hele tiden blandes. Virkeligheden er forankret i teknologi og markedsøkonomi, men i landskabets klipper og sten bor "de usynlige". Overnaturlige væsener der lever i parallelverdener til vores, ifølge mange islændinge. En tro der trækker spor tilbage til Islands historie på godt og ondt til landnamstid og sagatid.

Marianne Gade er forfatter og foredragsholder og har på mødrene side rødder i Island: "Inden for de seneste år har min mand og jeg købt sommerhus i det sydlige Island, hvor vi opholder os hver sommer. Jeg kommer i mit foredrag også ind på min slægts saga, *Svarfdælasagen*, der er skrevet i 1400-tallet, og som jeg har oversat til dansk. At oversætte sagaen var som at lukke døren op til et rum, der ikke havde været åbnet i seks hundred år. Udover at høre om bosætternes liv i vikingetiden, får vi også et indblik i kvindernes vilkår på den tid samt et bud på, hvorfor de ofte var så intrigante og skånseløse i deres rænkespil. Oversættelsen foreligger som trilogien Svafdælasagaen 1-3: *Thorsteins Saga, Klaufis Saga og Karl den Stummes Saga*."

Onsdag 11. november 2020 (TFO/FU)

Gert Lyng Sørensens: ”Samerne - Nordens indianere”

VUC, Munkevej 9, Thisted, kl. 19.00

Pris: 100 kr. for medlemmer og 150 kr. for ikke-medlemmer – medbring selv kaffe/te og brød

Dobbeltforedrag ved Gert Lyng Sørensens, som er journalist, forfatter og rejseleder – og bidt af det nordiske.

Samernes historie og liv

Samerne er de oprindelige folk i det allernordligste Norden. Deres urgamle hjemland breder sig nu mellem Norge, Sverige og Finland samt Kola-halvøen i Rusland. De er kendt for rensdyravl og en række specielle kulturtræk, som de den dag i dag kæmper hårdt for at bevare i et moderne samfund. Hvordan lever de i dag indenfor rammerne af en række meget forskellige nationalstater?

Samernes liv og fremtid

Selv om samerne indbyrdes har meget tilfælles - er der også store forskelle. I foredraget kommer vi ind på de forskellige samiske grupper og ind på livet af den samiske kultur og historie. Og han forsøger at svare på spørgsmålet: Vil denne oprindelige kultur kunne overleve i fremtidens moderne verden?

Uge 46 - 9.-15. november 2020: Nordisk Litteraturuge

Mandag 9. november kl. 9.00 på Thisted Bibliotek.

Morgengry for børn

Højtlesning for børn. Den valgte bog er: *Alle tæller med* af den norske forfatter og illustratør Kristin Roskifte (født 1975)

Der serveres saft og frugt (gratis adgang).

Torsdag den 12. november kl. 10.00 er der bogcafé på Hurup Bibliotek på hjørnet af Søndergade og Grønnevej. Her præsenterer bibliotekarerne nyere nordisk litteratur.

Gratis adgang.

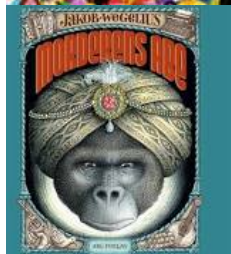
Torsdag 12. november kl. 19.00 er der højtlesning på Thisted Bibliotek, Tingstrupvej 19, hvor bibliotekar Kirsten Carsten læser højt af "Ar" af Auður Ava Ólafsdóttir.

Gratis adgang.

Årets valgte bøger:

Morgengry for børn: *Alle tæller med* af de norske forfatter og illustratør Kristin Roskifte (født 1975)

Morgengry for unge: *Morderens abe* af den svenske børne- og ungdomsforfatter Jakob Wegelius (født 1966)

Torsdag 21. januar 2021 (TFO/FU)

Anne Lie Stokbro: "Nordiske modernisme – kunsten for 100 år siden"

VUC, Munkevej 9, Thisted, kl. 19.00

Pris: 100 kr. for medlemmer og 150 kr. for ikke-medlemmer – medbring selv kaffe/te og brød

Da den spanske maler Pablo Picasso i 1907 malede sine første kubistiske malerier, satte han en hidtil uset kunstnerisk revolution i gang. Kunsten skulle ikke længere ligne virkeligheden, den skulle være kunst slet og ret.

De nordiske kunstnere rejste i stort tal til Paris op mod Første Verdenskrig, og her oplevede de den modernistiske kunst, tog ved lære af den og skabte egne versioner af alle de nye udtryk.

(Illustration: Isaac Grünewald, "Det syngende træ-1915. Med tilladelse fra. <https://creativecommons.org/licenses>).

Vi møder bl.a. svenskeren **Isaac Grünewald**, nordmanden **Henrik Sørensen**, finnen **Tyko Sallinen** og islændingen **Jóhannes Kjarval** – og naturligvis også danske kunstnere som **Harald Giersing**, **Vilhelm Lundstrøm** og **Francisca Claussen**.

Anne Lie Stokbro er mag. art.i kunsthistorie fra Aarhus Universitet 1990 og har siden været knyttet til bl.a. Kunstsamlingen i Vrå, Nordjyllands Kunstmuseum og Kunstetagerne i Hobro, ligesom hun har fungeret som freelance kurator og forfatter.

Torsdag 4. marts 2021 (TFO/FU)

Jes Stein Petersen: ”Ind i det islandske med Jón Kalman Stefánsson & Co. som rejseguider”

VUC, Munkevej 9, Thisted, kl. 19.00

Pris: 100 kr. for medlemmer og 150 kr. for ikke-medlemmer – medbring selv kaffe/te og brød

Dobbeltforedrag ved cand. phil. Jes Stein Pedersen, litteraturredaktør på dagbladet Politiken og tidl. studie vært på Deadline 2. Sektion på DR2

Islandsk skønlitteratur forener det poetiske og det episke på smukkeste vis og udtrykker stor sans for den uforudsigelige natur og for kærligheden mellem mennesker. Med Jón Kalman Stefánssons Sommerlys og nu kommer natten (2005) som udgangspunkt tager vi denne aften på rejse helt ind i nyere islandsk litteratur.

Tre andre romaner, som også kommer i fokus er:

1. Bergsveinn Birgisson (f. 1971) perle af en roman Brev til Helga (2010) om den 90-årige fåreavler og skønne Helga, hvis hus han kan se fra sin egen grund.
2. Ófeigur Sigurðsson (f. 1975) pragtfulde En roman om Jón og hans breve til sin gravide kone, da han opholdt sig i en grotte hen over vinteren og forberedte hendes ankomst og de nye tider (2010)
3. Auður Ava Ólafsdóttirs AR (2016), som velfortjent fik Nordisk Råds litteraturpris i 2018

Torsdag 11. marts 2021 (TFO):

Peter Viggo Jacobsen: ” Arktis og den voksende stormagtsrivalisering i området”

VUC, Munkevej 9, Thisted, kl. 19.00

Pris: 100 kr. for medlemmer og 150 kr. for ikke-medlemmer – medbring selv kaffe/te og brød

Dobbeltforedrag ved Peter Viggo Jakobsen, Ph.d., lektor ved Institut for Strategi, Forsvarskademiet, og professor (deltid) ved Center for War Studies, Syddansk Universitet

Figur 1. En definition af Arktis

Notes: HQ Support of War of 1812, Copenhagen, Norwegian Polar Institute, Young and Oberman (2014), p. 10

USA er alarmeret over russernes militære opbygning og kinesernes voksende tilstedeværelse i Arktis. Det har fået USA til at betegne regionen som en arena for magtpolitik og konkurrence og udstede en stærk advarsel til Rusland og Kina om at ændre politik. USA har også lagt pres på Rigsfællesskabet for at smide kineserne ud af Grønland.

Få denne aften svar på spørgsmål som: Hvad betyder denne udvikling for situationen i Arktis og for Rigsfællesskabet, og hvordan skal København og Nuuk håndtere den nye situation?

Torsdag 25. marts 2021 (sammen med Grænseforeningen Thy og Mors)

Generalforsamling med efterfølgende foredrag

Galtrup Efterskole, Poulsen Dalsvej 17, Øster Jølby

Gratis adgang – vi byder på kaffe/te og brød

Dagsorden i h.t. vedtægterne.

Efter generalforsamlingen er der i samarbejde med Grænseforeningen Thy og Mors foredrag med Grænseforeningens formand, tidligere gårdejer, cand. agro. Jens Andresen, Løgumkloster, der er født 1947 og voksede op i Agtrup i Sydslesvig, om ”Skæbner langs grænsen”.

Han er tidligere amtsrådsmedlem (V) i Sønderjyllands Amt og regionsrådsmedlem (V) i Region Syddanmark – og derigennem tidligere formand for Region Sønderjylland-Schleswig.

Onsdag 7. april 2021 (TFO/FU)

Historiker Rasmus Glenthøj: ”Union eller undergang - Kampen for et forenet Skandinavien”

VUC, Munkevej 9, Thisted

Pris: 100 kr. for medlemmer og 150 kr. for ikke-medlemmer – medbring selv kaffe/te og brød

I midten af 1800-tallet forsøgte man at skabe Skandinaviens forenede stater. Planerne er blevet afskrevet som en drøm undfanget af studenter, der havde set for dybt i punchbowlen. Dette er sejrherrens historie.

Den politiske skandinavisme var en skandinavisk pendant til de bevægelser, der forenede Tyskland og Italien, der blev støttet af flere af tidens førende politikere, tre skandinaviske konger samt af europæiske statsmænd og fyrster.

I foredraget vil man få historien om hvorfor skandinaverne ønskede at forene Danmark, Sverige og Norge, samt hvordan de ville gøre det. Det er ikke alene en fortælling om angst og håb, højforræderi, revolutionsplaner og europæisk diplomati. Det er også historien om krigen i 1864. En krig, der meget let kunne være gået anderledes, og som ikke kan forstås uden skandinavismen. Foredraget bygger på en kommende bog af samme navn, skrevet i fællesskab med Morten N. Ottosen.

Rasmus Glenthøj er lektor i historie ved Syddansk Universitet, hvor han underviser i nyere tids historie. Han har skrevet og redigeret et stort antal værker om dansk, norsk og nordisk historie samt om hvordan historie bliver forstået og brugt. For sit arbejde er Glenthøj blevet tildelt H.O. Langeprisen for fremragende forskningsformidling, Den Nordiske Historiebogspris (s.m. Ottosen) og Den Kongelige Norske Fortjenstorden samt været nomineret til Weekendavisens Litteraturpris og Årets Historiske bog.

Velkommen til program for foreningen Norden i Thy og på Mors.

Når dette program foreligger har vi allerede afviklet vort første arrangement, som var en fælles sangaften med nordiske sange, der blev afviklet i skolegården på VUC i Thisted tirsdag den 25.08.

Bestyrelsen kan med stor fornøjelse byde velkommen til et nyt program med en række foredrag og arrangementer i 2020 -2021.

Ligeledes kan vi sammen glæde os over at foreningen har haft en øget medlemsfremgang efter jubilæumsåret 2019.

Vi har dog plads til endnu flere, som er interesserede i det nordiske, hvorfor vi henviser til foreningens hjemmesider: <https://nordenthisted.dk/>, <http://foreningen-norden.dk/> og <http://fnu.dk>

I bestyrelsen er vi altid samarbejdsvillige og åbne over for forslag til nye arrangementer, der kan støtte og udvikle det nordiske samarbejde.

Nora Hornstrup – formand for foreningen Norden i Thisted.

PS. På grund af corona-situationen vil der blive tilbudt håndsprit og sørget for god plads til vore arrangementer.

Bestyrelsen for Forening Norden

Nora H. Hornstrup, formand -
Brendhøjvej 2, 7700 Thisted
97937390 40737430
norahhornstrup@gmail.com

Ole Vagn Christensen, næstformand
Provst Sonnesvej 12, 7700 Thisted
97922338 30269792
ovc@folkecenter.dk

Kaj Aage Jespersen, kasserer'
Doveroddevej 2B 7760 Hurup
24842023
kaj.aage@kristinelund.eu

Villy Dall, sekretær
Birkeparken 14, 7760 Hurup
21778182 45879495 99198415
villy.dall@nordjyske.dk

Flemming Krog Rasmussen
Dragsbækvej 42, 7700 Thisted
23644632
flemmingkrog@mail.dk

Peter Sørensen
Gyvelvej, Thisted
40972033
waltorp@gmail.com